

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปิยวรรณ คงประเสริฐ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยววิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกและใช้หลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยบูรณาการแผนพัฒนาทั้งมิติด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และจิตใจไว้ในแผนเดียวกัน และบูรณาการความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง 4 กลุ่มได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ รายการตรวจสอบทรัพยากรและแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยจากรายการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว พบว่า ทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาด อ่าว น้ำตก เกาะ และป่าไม้ ทรัพยากรวัฒนธรรมและสิ่งที่สร้างขึ้น ได้แก่ วัด ศาล พระเจดีย์ และพระพุทธรูปจำลอง ทรัพยากรประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาล ได้แก่ งานพุลมุนปาร์ตี การแข่งขันหาหอยกลม และประเพณีลากพระทางทะเล ทรัพยากรด้านกิจกรรม ได้แก่ การดำน้ำ ดูปะการัง การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ การพายคายัค แคนู เรือนำเที่ยว และการประมงพื้นบ้าน ทรัพยากรด้านบริการ ได้แก่ โรงแรมที่พักหรือรีสอร์ทที่ได้มาตรฐาน บริการด้านการคมนาคมขนส่งที่สะดวก บริการข้อมูล และศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว โรงพยาบาล และสถานบริการด้านสุขภาพ สถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง บริการด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และการมีป้ายบอกทิศทางและระบบสื่อความหมายในสถานที่ท่องเที่ยว

แนวทางการวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยวที่เน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว ทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก

* นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และสร้างความเข้มแข็ง แก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ภูมิหลัง

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สร้างรายได้เป็นตัวเงินให้กับประเทศชาติและประชาชนในทุกกระดับ เมื่อมีแหล่งท่องเที่ยวก็จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาซึ่งจะเกิดการใช้จ่ายแล้วทำให้เกิดการหมุนเวียนของรายได้ แต่ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีมาตรฐานในการรองรับและการจัดการอย่างเป็นระบบจึงส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทั้งภายใน และภายนอก ทำให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และเศรษฐกิจเสียหาย ด้วยเหตุนี้เองจึงได้เกิดกระแสสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้น 3 ด้าน ได้แก่ กระแสความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ กระแสความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวในด้านการเรียนรู้หรือมีประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ และกระแสความต้องการพัฒนาคนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน จากทั้งสามกระแสนี้ จึงเกิดรูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะที่ยั่งยืน และนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) และอาจจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั้งทางทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ

เกาะพะงันมีที่ราบเชิงเขาอยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะซึ่งเป็นแหล่งเกษตรกรรม ที่สำคัญด้านตะวันออกมีโขดหินและหาดโค้งหลายแห่ง ระบบนิเวศทั้งบนบก และในท้องทะเลยังคงอุดมสมบูรณ์ มีหาดทรายที่งดงาม เป็นแหล่งประมง และมีปะการังที่ค่อนข้างสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นเส้นทางท่องเที่ยวบนเกาะพะงันจึงรวบรวมเอาความน่าสนใจของทั้งแหล่งเกษตรกรรม ประมง ธรรมชาติ วัฒนธรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้ากันได้เป็นอย่างดี เกาะพะงันจึงเป็นเกาะแห่งหนึ่งที่เป็นที่รู้จักและมีการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีหาดทรายที่ขาวสะอาดและปะการังที่งดงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคืนพระจันทร์เต็มดวงในแต่ละเดือน บริเวณเกาะพะงันเป็นจุดที่เห็นพระจันทร์ชัดและงดงามที่สุดแห่งหนึ่ง จึงมีการจัดเทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้ขึ้นในบริเวณเกาะพะงัน และกิจกรรมนี้เองที่เป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่เกาะพะงันเป็นจำนวนมากในแต่ละเดือน ซึ่งก่อให้เกิดขยะและน้ำเสียเป็นอย่างมาก จึงเป็นการทำให้เกิดการทำลายสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศเป็นอย่างมากด้วย แต่ก็ทำให้เกิดการหมุนเวียนรายได้ของประชาชนในพื้นที่อย่างมหาศาลเช่นกัน จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่สนใจผลกระทบที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรการท่องเที่ยวต่าง ๆ และถ้าเป็นอย่างนี้เรื่อยไปก็จะทำให้เกาะพะงันมีลักษณะการพัฒนาดังเช่นเกาะสมุย เนื่องจากเกาะสมุยมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วโดยขาดการจัดการดูแลที่ถูกต้องทำให้เกาะสมุย ในปัจจุบันมี

สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อก่อนเป็นอย่างมาก และเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ยากที่จะกลับฟื้นฟูให้กลับมาเป็นดังเดิม และพื้นที่ของเกาะพะงันส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และการทำอาชีพเกษตรกรรมก็เป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวเกาะพะงัน แต่คนที่มีที่ทำกรเกษตร อยู่ก็ต่างขายที่เพื่อทำที่พัก รีสอร์ท เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มากขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งผู้ที่มาซื้อที่ส่วนใหญ่ก็เป็นนายทุนที่มาจากต่างชาติ เพราะการทำเกษตรไม่ค่อยได้ผลกำไรเท่าที่ควร จนทำให้เกาะพะงันมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งอุปโภคบริโภคต่าง ๆ เพราะมีการผลิตที่ไม่เพียงพอที่จะใช้ภายในเกาะ และมีราคาแพงกว่าที่ควรจะเป็น จนทำให้ค่าครองชีพของประชาชนภายในเกาะสูงขึ้น และเกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปอย่างมาก ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ เพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน โดยอาศัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ไปในทิศทางที่เหมาะสม เพราะเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศน้อยที่สุด และมีการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งจากหน่วยงานรัฐบาล และท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยว ที่สำคัญคือต้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว และมีการบูรณาการทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคมวัฒนธรรม และจิตใจเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เกาะพะงัน
2. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกตลอดจนการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะพะงัน
3. เพื่อเสนอแนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการที่เกาะพะงัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ และภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวนกลุ่มละ 100 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1 แบบสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว (Resource Audit) ของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.2 แบบสอบถามโดยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาอย่างยั่งยืน การวางแผนยุทธศาสตร์แบบ บูรณาการ

นโยบายของรัฐบาล และแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด

3. วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามนั้น แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ราย จากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ความหมาย เวลาที่ใช้ และการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว และตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์ เพื่อให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้

5. การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้มาทำการตรวจสอบความถูกต้อง และสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาบันทึก เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และในการวิเคราะห์ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าคะแนนเฉลี่ย และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากรายการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว พบว่า ทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาด อ่าว น้ำตก เกาะ และป่าไม้ ทรัพยากรวัฒนธรรมและสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ วัด ศาล พระเจดีย์ และพระพุทธรูปจำลอง ทรัพยากรประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาล ได้แก่ งานพุลมุนปาร์ตี้ การแข่งขันหาหอยกลม และประเพณีลากพระทางทะเล ทรัพยากรด้านกิจกรรม ได้แก่ การดำน้ำดูปะการัง การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ การพายคายัค แคนู เรือน้ำเที่ยว และการประมงพื้นบ้าน ทรัพยากรด้านบริการ ได้แก่ โรงแรมที่พักหรือรีสอร์ทที่ได้มาตรฐาน บริการด้านการคมนาคมขนส่งที่สะดวก บริการข้อมูล และศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว โรงพยาบาล และสถานบริการด้านสุขภาพ สถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง บริการด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และการมีป้ายบอกทิศทาง และระบบสื่อความหมายในสถานที่ท่องเที่ยว

วิสัยทัศน์ที่สำคัญที่สุดของเกาะพะงัน คือ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น อันดับ 2 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก อันดับ 3 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และสุดท้ายอันดับ 4 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึด

หลักการพัฒนามาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างยั่งยืน ส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ของเกาะพะงัน เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีอยู่ 4 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ คือ โครงการที่ 1 ชาวเกาะพะงันอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ต้นน้ำ และลำธาร และโครงการที่ 3 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชน กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างจิตสำนึกด้านศีลธรรม และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ คือ โครงการที่ 1 การรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะสีขาว เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด และโครงการที่ 2 การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาจิตใจ มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ คือ โครงการที่ 1 การอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ โครงการที่ 2 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำให้กับผู้นำชุมชน และโครงการที่ 3 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจให้กับเยาวชน และกลยุทธ์ที่ 4 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ คือ โครงการที่ 1 ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล โครงการที่ 2 ฟื้นฟูอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น แพทย์ทางเลือก และการทำสมุนไพร และโครงการที่ 3 สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก มีอยู่ 4 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ คือ โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำ การจัดการขยะ และการบำบัดน้ำเสียอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน ในแหล่งท่องเที่ยว โครงการที่ 2 การปรับปรุงซ่อมแซมถนนรอบเกาะให้มีคุณภาพดีเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โครงการที่ 3 การจัดระเบียบการจอดรถ และการทอดสมอทางทะเลบริเวณชายฝั่ง และเกาะต่างๆ โครงการที่ 4 การจัดการคุณภาพอากาศ และเสียงตามแหล่งท่องเที่ยว และโครงการที่ 5 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะพะงัน ส่วนกลยุทธ์ที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land use) แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โครงการที่ 1 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูทะเล ปะการัง และชายหาด โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน โครงการที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โครงการที่ 4 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการปรับปรุงภูมิทัศน์ โครงการที่ 5 การแบ่งพื้นที่เป็นเขต (zoning) เพื่อใช้ใน

การท่องเที่ยว และโครงการที่ 6 พัฒนาพื้นที่เกษตร และการทำเกษตรกรรมให้มากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก และการบริหารจัดการ มีอยู่ 3 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหาร โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทาง แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล บิมน้ำมัน และห้องน้ำ โครงการที่ 3 สร้างมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยว โครงการที่ 4 การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว โครงการที่ 5 การเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยว และโครงการที่ 6 พัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวแนวทางใหม่ และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยว มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ การรักษา และเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน โครงการที่ 2 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว โครงการที่ 3 การจัดตั้งองค์กรกลาง เพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกาะพะงันแบบบูรณาการ โครงการที่ 4 การสร้างระบบฐานข้อมูล ด้านการท่องเที่ยวเกาะพะงัน และโครงการที่ 5 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนา การท่องเที่ยวโดยเน้นการลงทุนของชาวไทยให้มากขึ้น และกลยุทธ์ที่ 3 การจัดการด้าน การตลาดมีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) และแบรนด์ (Branding) เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ โครงการที่ 2 การวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร โครงการที่ 3 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยว เป้าหมายและสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน โครงการที่ 4 การจัดประชาสัมพันธ์ และส่งเสริม การขายเกาะพะงันโดยสร้างเว็บไซต์รวมเพื่อขายตรง และโครงการที่ 5 การสร้างเครือข่าย เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว (Cluster) ในกลุ่มเกาะทะเลอ่าวไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตร ยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ มีอยู่ 3 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อ สร้างความเข้มแข็งในชุมชน มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การส่งเสริมการ มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้าน การจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ โครงการที่ 3 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการ ท่องเที่ยว และโครงการที่ 4 การรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม กลยุทธ์ที่ 2 การกระจาย รายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว โครงการที่ 2 การสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) โครงการที่ 3 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME) โครงการที่ 4 อบรมมัคคุเทศก์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โครงการที่ 5 การอบรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และโครงการที่ 6 อบรม

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การอบรมวิถีคิด จิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน โครงการที่ 2 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และวัชพืชธรรมชาติ โครงการที่ 3 พัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถฟื้นฟูตัวเองได้ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โครงการที่ 4 พัฒนาการใช้พลังงานสะอาดและไร้มลภาวะ โครงการที่ 5 สนับสนุนให้รีสอร์ต และโรงแรมบนเกาะพะงันใช้ผลิตภัณฑ์จากการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อบริการลูกค้า โครงการที่ 6 ปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โครงการที่ 7 จัดระบบการผลิตสินค้าจากเกษตร โครงการที่ 8 ลดการนำเข้าผลผลิตจากภายนอกโดยเพิ่มการผลิตภายในท้องถิ่นโดยชุมชน และโครงการที่ 9 พัฒนาการทำโรนาสวนผสมเพื่อให้เกิดความสมดุลในการทำเกษตร

ทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานีของภาคประชาชน ภาครัฐ และผู้ประกอบการ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของเกาะพะงัน มีดังนี้คือ การมีส่วนร่วมด้านการจัดการคมนาคม และสาธารณูปโภค ได้แก่ การปรับปรุงถนนและพัฒนาเส้นทางการเดินทางไปยังเกาะอื่น ๆ ให้เชื่อมโยงถึงกัน การมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสถานที่พัก และร้านอาหารในเกาะพะงัน ให้มีความสะอาด และปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดการด้านการให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ด้านการจัดการด้านกิจกรรม ได้แก่ การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น นำขมน้ำตกแห่งประวัติศาสตร์ จัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวบ้าน ด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการให้บริการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ ผู้ประกอบการ และประชาชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาฟื้นฟู อนุรักษ์แหล่ง ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ภาคเอกชนควรมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ได้แก่ ภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการสร้างภาพลักษณ์ และ Branding เกาะพะงัน ในระดับนานาชาติ ภาคประชาชนควรมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ได้แก่ ภาคประชาชนควรดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชนบนเกาะพะงัน

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ร่วมเทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้ที่หาดรีน ต้องการหาประสบการณ์ชีวิตแปลกใหม่ และชมความงดงามของหาดทราย เกาะแก่งต่าง ๆ ที่ยังคงความเป็นธรรมชาติไม่ถูกทำลายไป มากนัก

สรุปผลการวิจัย

ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ได้แก่ ชายหาด อ่าว และเกาะต่าง ๆ ซึ่งเป็นทรัพยากรหลักของเกาะพะงันที่ได้มีได้รับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวมากนัก ยกเว้นหาดรีนซึ่งได้รับผลกระทบจากการจัดงานฟูลมูนปาร์ตี้ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาศีลธรรม ทรัพยากรวัฒนธรรม และสิ่งที่สร้างขึ้น และทรัพยากรประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลมีความสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนทางด้านจิตใจ และจรรโลงศีลธรรม ตลอดจนการอนุรักษ์ประเพณี วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นหลักคือ การดำน้ำดูปะการัง และการเดินป่าศึกษาธรรมชาติ เพราะมีธรรมชาติป่าไม้และน้ำตกที่สมบูรณ์ อีกทั้งน้ำตกที่เกาะพะงันแต่ละแห่งมีประวัติศาสตร์อันยาวนานเพราะฉะนั้นน้ำตกจึงไม่ได้เป็นเพียงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์อีกด้วย จึงสมควรที่จะได้รับการจัดการดูแลอย่างถูกต้อง ส่วนทรัพยากรบริการที่โดดเด่นที่สุดก็คือที่พักแรมที่อยู่ในภูมิทัศน์ที่สวยงามนั่นเอง

จุดแข็งของเกาะพะงัน คือกิจกรรมฟูลมูนปาร์ตี้ มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย มีความอุดมสมบูรณ์ และมีที่พักที่อยู่ในภูมิทัศน์ที่งดงาม สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก แต่จุดอ่อนของเกาะพะงันคือมีปัญหาในเรื่องของการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่มาก อีกทั้งยังขาดแหล่งน้ำในการทำเกษตร และขาดการจัดการเรื่องการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ส่วนโอกาสในการพัฒนาเกาะพะงัน คือความสามารถในการที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชนิเวศได้เป็นอย่างดี เพราะอยู่ในแผนของการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ของทั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานี และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และอุปสรรคก็คือปัญหาเรื่องการสนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง ปัญหาสังคม ปัญหาเรื่องสาธารณสุขโรค และปัญหาเรื่องการนำเข้าสินค้าจากภายนอกเพราะไม่สามารถผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคได้เองอย่างเพียงพอทำให้สินค้าต่าง ๆ ภายในเกาะมีราคาแพงไปด้วย โดยผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของเกาะพะงัน ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของเกาะพะงัน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีเทศกาลพลุพลูปาร์ตี้เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก 2. มีทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่น เช่น ชายหาดที่สวยงาม และน้ำตกที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน 3. มีปะการังที่สวยงามและมีชื่อเสียงสำหรับการดำน้ำระดับโลก 4. มีรีสอร์ตและบังกะโลในภูมิทัศน์ที่สวยงาม 5. มีพื้นที่เกาะมาที่ได้รับการรับรองเป็นเกาะเกษตรอินทรีย์แห่งเดียวในประเทศไทย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดการจัดการด้านขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้อง 2. ขาดแหล่งน้ำในการทำเกษตร 3. จะมีนักท่องเที่ยวมาเฉพาะในช่วง High season เท่านั้น 4. การบริการการท่องเที่ยวยังขาดมาตรฐาน 5. การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีอยู่น้อยมาก 6. ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ถูกทำลายจนกลายเป็นป่าเสื่อมโทรมเป็นจำนวนมาก 7. การลงทุนด้านที่พักส่วนใหญ่เป็นของชาวต่างชาติ
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการดำน้ำระดับโลก 2. เป็นเป้าหมายและเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว 3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 4. นโยบายรัฐบาลและจังหวัดสุราษฎร์ธานีในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 5. พัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวด้านเกษตรอินทรีย์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาการสนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง 2. สินค้าเกษตรมีราคาแพง 3. ปัญหาสังคม ด้านยาเสพติด และอบายมุข 4. ระบบสาธารณสุขไม่ครอบคลุม ไม่สะดวก 5. ไม่สามารถผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค ได้เองอย่างเพียงพอ 6. การลงทุนจากชาวต่างชาติมาก

วิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงัน ได้แก่ การมุ่งพัฒนาเกาะพะงันเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืนเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน แผนพัฒนางานหลักที่สำคัญที่สุด ได้แก่

แผนงานด้านการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาซึ่งไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์ อีกทั้งยุทธศาสตร์ในลำดับรองลงไปมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์เช่นกัน

ในการมีส่วนร่วมการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวมนั้น ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคบนเกาะพะงันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ตามมาด้วยการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แหล่งท่องเที่ยวในด้านที่พัก และร้านอาหาร ทุกภาคส่วนควรร่วมกันพัฒนาให้มีความสะอาด ปลอดภัย มีความหลากหลาย และต้องมีการให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การให้ความรู้ และการสื่อความหมายที่ดี ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ทุกภาคส่วนควรร่วมกันจัดกิจกรรมทั้งทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ส่วนในด้านการบริการ ทุกภาคส่วนจะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน การรักษาพยาบาล และการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

บทบาทหน้าที่ของภาครัฐอยู่ในระดับบนคือไปในทิศทางของการสนับสนุนงบประมาณเพื่อฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว และสร้างระบบฐานข้อมูล เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนด้านนโยบาย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน ส่วนภาคเอกชนมีบทบาทในการการสร้างภาพลักษณ์ และ Branding เกาะพะงัน และมีส่วนร่วมกับภาครัฐ และประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม และก่อนให้เกิดการกระจายรายได้แก่ชุมชน ภาคประชาชนเป็นเจ้าของทรัพยากรจึงมีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชนบนเกาะพะงัน อีกทั้งควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการทำเกษตรปลอดภัย เกษตรพอเพียง และเกษตรอินทรีย์ และร่วมมือกับภาครัฐ และเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว และลดปัญหาอาชญากรรม

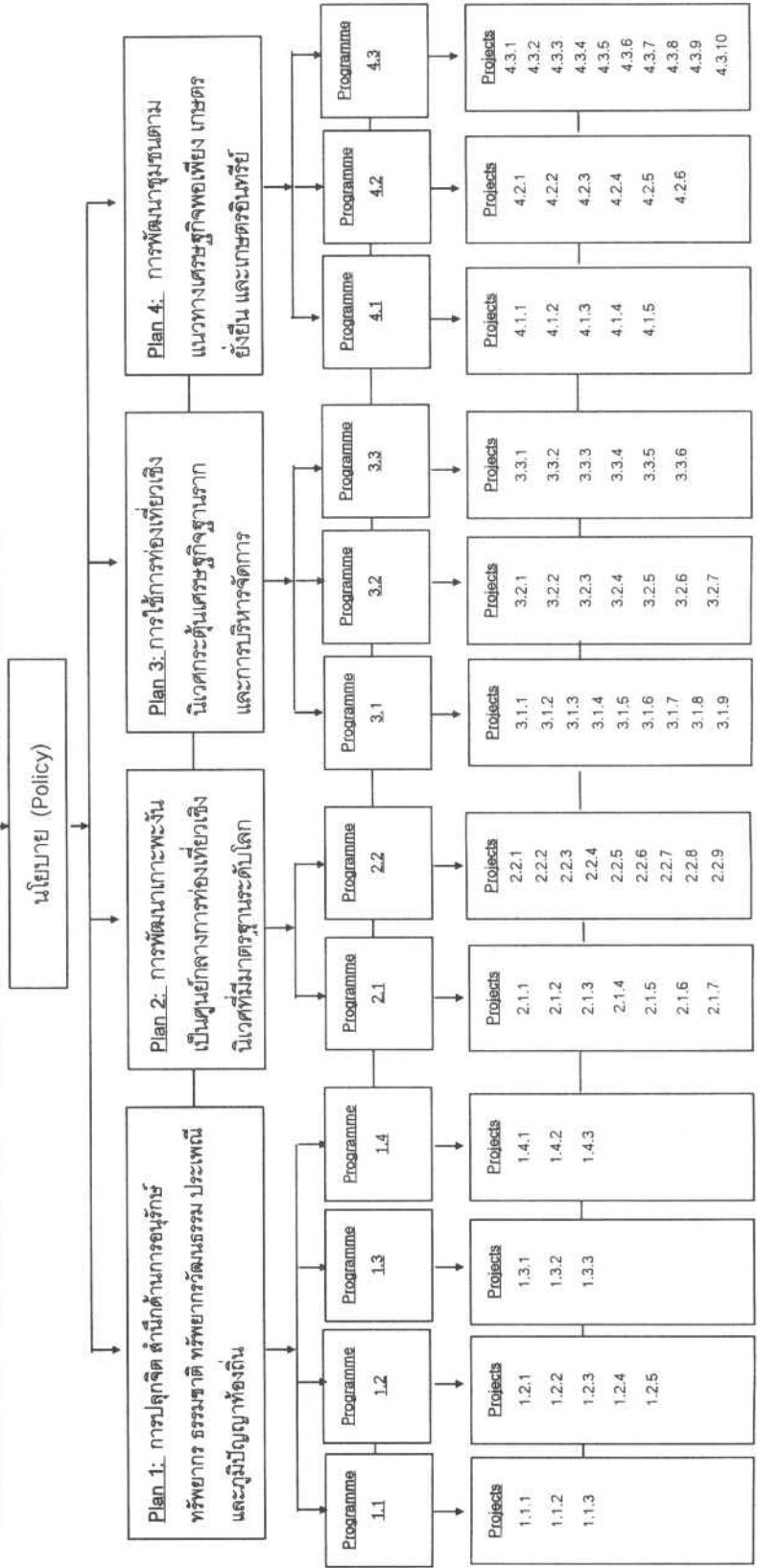
แรงจูงใจที่สำคัญที่สุด คือ งานเข้ามาร่วมงานเทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้ ที่หาดรีน ดังนั้น การพัฒนาเกาะพะงันจึงควรให้ความสำคัญกับแรงจูงใจนี้มากที่สุดตรงกับความต้องการของกลุ่มลูกค้า แต่ควรจะพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มากขึ้น ไม่ขัดต่อศีลธรรม ไม่ก่อให้เกิดอาชญากรรม และยาเสพติด จึงควรมีแผนยุทธศาสตร์ในการปรับงานฟูลมูนปาร์ตี้ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เสริมสร้างภาพลักษณ์ของเกาะพะงันไปในทิศทางที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต อย่างไรก็ตาม การหาประสบการณ์ชีวิตที่แปลกใหม่ และความงดงามของธรรมชาติทางทะเล และความสมบูรณ์ของป่าไม้ก็เป็นแรงจูงใจที่สำคัญ ดังนั้นเกาะพะงันจึงควรมียุทธศาสตร์เพื่ออนุรักษ์ ทรัพยากรที่โดดเด่นเหล่านี้ให้คงไว้ได้อย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลในภาพรวมทั้งหมดมาเสนอในเชิงบูรณาการโดยเริ่มจากการกำหนดนโยบาย (Policy) ที่นำมาจากวิสัยทัศน์ซึ่งจะเป็นกรอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน และภายใต้กรอบนโยบาย เป็นลำดับแรก วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) โดยผู้วิจัยจะบูรณาการแผนยุทธศาสตร์ (Strat-

egy) หรือแผนงานหลัก (Plan) การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ากับการพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลาง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก และการใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจ ฐานรากและการบริหารจัดการ ตลอดจนการพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ เพราะแผนหลักทั้ง 4 ประการ จำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างสมดุลในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ดังกล่าว จึงเป็นแผนงานลำดับที่สองอยู่ภายใต้กรอบของนโยบายอันจะทำให้วิสัยทัศน์ของเกาะพะงัน เป็นจริงนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ด้านจัดเป็นกรอบของการพัฒนาในระดับสูง (Top Level) ภายใต้แต่ละแผนงานหลักจะมีแผนปฏิบัติการระดับกลยุทธ์ (Tactics) หรือ กลุ่มโครงการ (Programs) ซึ่งจะอยู่ในลำดับที่สาม ของแผนพัฒนาในภาพรวม แต่ละยุทธศาสตร์จะมีจำนวนกลยุทธ์ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้กลยุทธ์ทั้งหมดจะมีผลกระทบ และมีความสัมพันธ์ต่อกัน และเมื่อมีการดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์แต่ละด้านจะมีโครงการ (Projects) ที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้ กลยุทธ์เหล่านั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป็นอันดับที่สี่ และโครงการทุกโครงการก็จะมี ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและกันในระดับปฏิบัติการเช่นกัน การวางแผนระดับกลยุทธ์ หรือกลุ่มโครงการ และโครงการนั้นจัดเป็นการวางแผนในระดับล่าง (Bottom Level) ซึ่งก็คือ แผนในระดับปฏิบัติการซึ่งต้องอยู่ภายใต้แผนระดับบน ดังนั้น แผนพัฒนาอย่างยั่งยืน ของเกาะพะงันจึงมีลักษณะบูรณาการแผนพัฒนาทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวเข้าได้ด้วยกัน เพื่อที่จะทำให้ตระหนักถึงผลกระทบของแต่ละแผนที่จะมีต่อกัน และกัน ผู้วิจัยจึงขอแนะนำเสนอแผนดังกล่าวในภาพรวมดังนี้

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาคการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์: เกาะพะงันจะมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนามาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2533). **ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : _____ . (2550). **แผนการตลาดการท่องเที่ยวประจำปี 2551 (ตุลาคม 2550-กันยายน 2551)**. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2550, จาก www.tat.or.th/?pv=14%20&view=1 - 65k
- กิ่งพร ทองใบ. (2546). **กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ**. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชินนทร์ ชุณหพันธ์รักษ์. (2544). **นโยบายธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน (2549). **คู่มือการทำเกษตรอินทรีย์จากประสบการณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ฟาอภัย.
- दनัย เทียนพุด. (2540). **วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ : บั๊คแบงค์.
- ดำรงค์ วัฒนา. (2548). **คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สำหรับหน่วยงานภาครัฐ**. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2549. จาก <http://www.ops.moc.go.th/pcni/Strategie%20manaul.htm>
- ตำบลตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. (2548). สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2548, จาก <http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=840501>
- ตำบลตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. (2548). สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2548, จาก <http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=840502>
- ธงชัย สันติวงษ์.(2532). **การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning)**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2541). **การตลาดโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นันทิยา หุตานูวัตร และ ณรงค์ หุตานูวัตร. (2541). **กลยุทธ์การวิเคราะห์ SWOT**. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
- บรรยายสรุปอำเภอเกาะพะงัน**. (2549). สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2549, จาก <http://www2.suratthani.go.th/document/aumphur/kohpahan.doc>
- แผนการตลาดการท่องเที่ยว**. (2551). **สาระสำคัญของแผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)**. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2550, จาก <http://www.ddd.go.th/Thaihtml/05022007/PDF/PDF01/005.pdf>
- แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. (2550). สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2550, จาก http://www2.suratthani.go.th/int_mgt/index.php?option=com_content&task=category§ionid=3&id=18&Itemid=33

- ไพฑูริย์ ปุณสุวรรณ. (2549). **สรุปผลการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของเกาะพะงัน**. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2550, จาก http://www.tat.or.th/e-journal/article-06_4-49.html
- ไพรัช เดชะรินทร์. (2516). **ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 2.ม.ป.ท.: ม.ป.พ
- พยอม ธรรมบุตร. (2546). **เอกสารประกอบการเรียนการสอนหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2542). **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2550, จาก <http://www.oeadc.org/caution/lonearticlemultipage.2005-11-30.3375637892/Plonearticle.2007-01-04.8892039587>
- พลู เดชะรินทร์. (2547). **เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติการด้วย Balanced Scorecard และ Key Performance Indicators**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา).
- ปกรณ์ ปรียากร. (2527). **แนวความคิดว่าด้วยการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- มูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม. (2550). **พลังงานจากน้ำเสีย**. สืบค้นเมื่อ 16 กันยายน 2550, จาก <http://www.thaienergynews.com/ArticleShowDetail.asp?ObjectID=146>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2545). **เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (อัดสำเนา).
- วิฑูรย์ ปัญญากุล. (2541). **เกษตรอินทรีย์เบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสายใยแผ่นดิน
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). **หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือวิจัย**. กรุงเทพฯ : เรือนอักษร.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์; และคณะ (2546). **การจัดการเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ. พัฒนาศึกษา
- ศรีพร สมบุญธรรม. (2536, เมษายน - มิถุนายน). **การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**. *จุลสารการท่องเที่ยว*. 12 : 25-30.
- สุรเชษฐ์ เขษฐุมาศ; และดร.รชนี เอ็มพันธ์. (2538). **แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์**. (อัดสำเนา).
- สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. (2542). **เอกสารประกอบการสอนวิชา นโยบายและการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2540). **การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์**. กรุงเทพฯ. ศูนย์บริการวิชาการ
- Best, John W. (1997). **Research in Education**. New Jersey : Prentice Hall.

- Boo, Elizabeth. (1991). **Ecotourism : The Potentials and Pitfalls**. Washington D.C. : World Wildlife Fund-US.
- Ceballos-Lascurain, Hector. (1996). **Tourism, ecotourism, and protected areas: the state of nature-based tourism around the world and guidelines for its development**. Gland; Cambridge: IUCN
- Crist, Costas. (2002). **Ecotourism and sustainable Development**. The 6th International Conference 7-8 September 2002. Bangkok : Institute of Ecotourism, Srinakharinwirot University.
- Cronbach, L.J. (1951). *Coefficient alpha and the internal structure of tests*. **Psy-Chometrika**. 16. San Francisco.
- Kotler, Philip; Armstrong ;& Grey. (2001). **Principles of Marketing, Ninth Edition**. Prentice-Hall Inc.
- McIntosh, Robert W ; Goelder, Charles R ; & Ritchie, J.R. Brent. (1995). **Tourism Principles, Practices, Philosophies**. USA
- Stark, Elizabeth. (1993). **Ecotourism, Information Please Environment Almanac**. Boston : Houg Mifflin.
- Yamane, Taro (1973). **Statistics: An introductory analysis**. 3rd edition. New York : Harper and row.
- WTO (World Tourism Organization). (1993). **Sustainable Tourism Development**. USA
- Zadrozny, John Thomas. (1979). **Dictionary of Social Science**. Washington D.C. : Public Affair Press.